

Het Bisschoppelijk College te Sittard in de Fifties

Vereniging Sittards Verleden 5 maart 2020 te Sittard

door Chris Rutten (van 1954-1961 leerling gymnasium β)

Het was op 5 sept. 1954, op de dag af 65½ jaar geleden, dat ik mijn eerste schreden zette in het gebouw van het Sittardse Bisschoppelijk College met een gymnasium, een HBS en een Handelschool. De leerlingen waren uitsluitend jongens van 12 tot 20 jaar. Ik volgde er het gymnasium (β).

Sittard was een degelijk stadje zonder veel ophef. Het had wel alles wat een zich zelf respecterende stad moest hebben. Het stond met zijn 'laammaekers-mentaliteit' als Bourgondisch, maar ook als cultureel bekend. Pieter Ecrevisse, Charles Beltjens, Felix Rutten, Toon Hermans, Jo Ehrens (zie: Sittardse Cultuurdragers 1299-1999, ISBN 90-805305-1-4).

Het Bisschoppelijk College en zijn voorgangers waren de plekken waar wetenschap, kunst en cultuur werden gekweekt. Ook onder de College-docenten in de fifties zaten grote lichten.

Sittard was een levendige stad. Er was altijd wel wat te doen. Jammer dat het zijn cultureel erfgoed aan het begin van de zestiger jaren zo vernietigde. (stadhuis, stadsboerderij, 'Klein Venetië', overkluizing beken, de stadswatermolens, de Linde...). Zefke Mols zag de aftakeling van Sittard, het sjetdje waarvan hij de stadsprofeet was, schijnbaar onbewogen zittend op de hoek van de wal en de Brandstraat.

Het Bisschoppelijk College St.-Jozef werd gesticht in 1905 als opvolger van het door Dominicanen en Jezuïeten geleide gymnasium aan Oude Markt (Collège St-Louis). Er werd regulier middelbaar onderwijs gegeven door priester-leraren, aangevuld met leken-leraren. Aan het Kleesj was een internaat verbonden, waar de 'internen' inwoonden. De 'niet geïnterneerden' werden als 'externen' aangeduid. De externen die in de stad woonden werden nog onderscheiden van de niet-Sittardse 'buitenexternen'. De stadsexternen waren verplicht om elke ochtend samen met de internen de mis en zondags de Hoogmis in het College bij te wonen. Daarnaast werden ze gecontroleerd op het verboden horecabezoek en op het bezoek aan winkels en kiosken waar de zuivere jongensziel geconfronteerd kon worden met slechte boekjes. In de vijftiger jaren was de heer Bohnen, alias 'Bulles' de baas op het Kleesj, een potentaat, waar zelfs de meeste leraren vrees voor hadden. Het regime was strak en in onze ogen thans bekrompen.

Een Collegedag (ook de zaterdagochtend) bestond uit: 7.30-8.00 mis; 8.55-12.25 ochtend-lessen; 13.30-15.30 middaglessen; 17.00-19.30 studie en om 20.00 nog allerlei culturele, technische, sportieve en ontspannen avondprogramma's. In de aula werden muziekkuitvoeringen, toneelvoorstellingen en films vertoond. Het schoolblad 'Phoenix' verscheen maandelijks en werd goed gelezen. Ook werd er steeds uitgekeken naar de jaarboeken met het jaaroverzicht, de foto's en namen van de afgestudeerden en van de oud-studenten die belangrijke posten hadden bereikt. Dan waren er de sportuitwisselingen: de jaarlijkse sportdag, de intercollegialen, filmfestivals en Europese dagen. De gymnasiasten in het vijfde of zesde jaar namen deel aan de biënnale reis naar Rome o.l.v. Drs. Jan (J.C.) van de Berg.

In het Collegewoordenboek kwamen woorden als democratie, leerlingenparticipatie, inspraak e.d. niet voor. Er heerste een rigide systeem van discipline en tucht. Het 'rijke' Roomse leven bereikte in die jaren zijn grootste bloei.

De externen hadden naast hun Collegeleven vaak nog een beperkt sociale leven buiten de school: Sportclub (voetbal, hockey, tennis, zwemclub Hellas, atletiek), muziek (Sint Joep of de Phil), natuurclub (IVN), scouting, studentenvereniging 'Sanctus Petrus'.

De eindexamenklas: examenspanning, daarna ontspanning als je het zo begeerde diploma hebt ontvangen. Weken fuiven tot het ochtendlicht. Bezopen proberen thuis te komen. Dan op vakantie. Na de vakantie naar de grote stad om te studeren, een enkeling moest eerst in dienst. Wat eens zo'n hechte intensieve mini-gemeenschap was, de klas, de school, valt van de ene op de andere dag weg. Van huis, naar de verre stad; geen geborgenheid meer, zelf je weg zoeken, aanpassen aan de volstrekt andere levenswijze.

Verkering, afstuderen, baan, trouwen, huisje, kinderen, carrière, VUT, pensioen, kleinkinderen.

En ineens is daar de laatste levensfase. In de jaren van de schooltijd leek het leven toe te lachen en zou heel lang duren. Nu in het laatste kwart lijkt de tijd heel snel te zijn gegaan. Terugkijken..., tevreden over het gevoerde leven..., heel gelukkig geweest of niet, hoogte en dieptepunten....? De daginvulling op de oude dag: bezig zijn, geestelijk en lichamelijk, zoveel als het lichaam aan kan. Het besef groeit hoe belangrijk en boeiend die periode op het Kleesj is geweest en hoe het in hoge mate heeft bijgedragen aan de vorming en verrijking van je verdere leven.